

Tipografija kao komunikacijski alat

Viduka, Katarina

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Graphic Arts / Sveučilište u Zagrebu, Grafički fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:216:130990>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-28**

Repository / Repozitorij:

[Faculty of Graphic Arts Repository](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
GRAFIČKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

Katarina Viduka

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
GRAFIČKI FAKULTET

Smjer: Dizajn grafičkih proizvoda

ZAVRŠNI RAD

TIPOGRAFIJA KAO KOMUNIKACIJSKI ALAT

Mentor:

Doc.dr.sc. Daria Mustić

Student:

Katarina Viduka

Zagreb, 2020.

SAŽETAK

Tipografija je umjetnost oblikovanja teksta, uređivanja i slaganja fontova. Kao takva sastavni je dio izražavanja u grafičkom dizajnu. Font je grafički prikaz teksta različitih oblika, vrsta, debljina, i dizajna slova. Fontovi imaju estetsku i psihološku funkciju, svaki od njih ima jedinstvenu osobnost i svrhu, stoga je neophodno znati koji font odgovara potrebi za koju se upotrebljava ili stvara.

Prvi dio rada osvrnuti će se na povijesni pregled razvoja i korištenja fontova i teorijski obraditi razlike između pojedinih vrsta fontova, u drugom dijelu napraviti će se font koji će se uz već dva postojeća fonta različitih klasifikacija koristiti u svrhu ispitivanja korisnika na koji način doživljavaju pojedini font, te će analiza ispitivanja biti obrađena u trećem dijelu završnog rada.

KLJUČNE RIJEČI: tipografija, font, estetska i psihološka funkcija fontova, uporaba fonta

Sadržaj

1. UVOD.....	1
2. TIPOGRAFIJA.....	2
2.1. Što je tipografija?	2
2.2. Povijest tipografije	3
2.2.1. Piktografija	3
2.2.2. Ideografija.....	3
2.2.3. Pojmovno pismo	4
2.2.4. Slogovno pismo	4
2.2.5. Nastanak alfabeta.....	4
2.2.6. Grčki alfabet	5
2.2.7. Latinica	5
2.2.8. Renesansna antikva	6
2.2.9. Prijelazna antikva	6
2.2.10. Klasicistička antikva.....	7
2.2.11. Umjetnička antikva.....	7
2.2.12. Grotesk	7
2.2.13. Egyptienne	8
2.2.14. Novinska antikva	8
2.2.15. Rukopisno pismo	8
2.2.16. Ukrasna pisma	9
2.2.17. Trodimenzionalna pisma	9
3. KLASIFIKACIJA PISAMA	9
3.1. Pisma bez serifa.....	10
3.2. Pisma sa serifima.....	10
3.3. Skriptna pisma.....	10
4. KOMUNICIRANJE TIPOGRAFIJOM	10
4.1. Komunikacija bezserifnih fontova	11
4.2. Komunikacija serifnih fontova.....	11

4.3. Komunikacija skriptnih fontova.....	12
5. PRAKTIČNI DIO.....	12
4.1. Fontographer	12
4.2. Izrada vlastitog rukopisnog fonta.....	15
6. REZULTATI ANKETE	17
7. ZAKLJUČAK.....	27
8. LITERATURA	28

1. UVOD

U ovom završnom radu prikazati će se na koji način se mogu doživljavati različite vrste fontova, te kada i na koji način bi se oni trebali upotrebljavati u svrhu dizajna. Fontovi imaju psihološku i estetsku funkciju i svaki od njih ima jedinstvenu osobnost i svrhu, zato je neophodno znati koji se font koristi za koju svrhu. Tipografska rješenja, vrlo su važan i neizostavan segment u oblikovanju grafičkog rješenja. Tipografija je široki pojam koji se ne odnosi samo na oblikovanje slova, njome oblikujemo prijelom stranica časopisa, novina, knjiga, u službi je prijenosa informacija, ali je i dizajnerska forma koja određenim slovnim kompozicijama tvori neko dizajnersko rješenje.

Kroz prvi dio završnog rada, pisati će se što je to tipografija i gdje se ona sve koristi, te zašto je ona bitan dio grafičkog dizajna. Nadalje, proći će se kroz povijest tipografije i kako se ona razvijala do danas. Tipografija će se podijeliti u nekoliko različitih kategorija i na kraju će se ovisno o kategoriji kojoj pripada font opisati različiti doživljaji i osjećaji koje ostavljaju na čovjeka. U drugom dijelu opisati će se način izrade vlastitog fonta, praktičnog dijela završnog rada, koji će se u trećem dijelu obraditi kroz anketu i istraživanje uspoređujući se sa još dva, već postojeća fonta.

Cilj rada je prikazati utjecaj tipografije na sam dizajn, te prikazati na koji način se doživljavaju različite vrste fontova i sugerirati situacije za koje se koriste. Kao rezultat praktičnog dijela biti će izrađen vlastiti, rukopisni font, koji će se uspoređivati sa već dva postojeća fonta.

2. TIPOGRAFIJA

2.1. Što je tipografija?

Tipografija (grč. *typos* - tigg, pečat + *graphein* - pisati) je pojam koji se može definirati na razne načine: kao znanost o slovima ili znanost o slovnim znakovima, umijeće slaganja tipografskih elemenata, odnosno dijelova tiskarskoga sloga, teksta i ilustracija u razumljivu optičku cjelinu. Znanost o slovima, odnosno tipografija uključuje izradu novih fontova, bavi se njihovim oblikovanjem te funkcionalnim korištenjem. [1] Odvija se u skladu s principima sintakse i sastava grafičkog proizvoda i tehnološkim zahtjevima grafičke reprodukcije. Tipografija se, između ostalog, bavi odabirom odgovarajućih pismovnih vrsta, veličine slova, pismovnoga reza, razmaka između redaka i sl., čime se postiže čitljivost teksta i ugodnost čitanja kroz dulje vrijeme. Tipografsko umijeće danas se izražava u dizajnu grafičkih proizvoda. [2]

Tipografijom upravljaju njena tehnička, funkcionalna i estetska pravila, koja se u nekim slučajevima mogu napustiti, kao u slučaju modernog grafičkog ili multimedijuskog dizajna. Tipografija je također jedinstvena kombinacija umjetnosti i tehnologije, dobar tipograf ili dizajner će od slova napraviti tehnička umjetnička djela izuzetne ljepote. Tipografija je također umjetnost odabira pravog pisma za određeni projekt i njegove organizacije kako bi se dobila najučinkovitija komunikacija. [3]

Tipografija je umjetnost i sposobnost oblikovanja sitnih informacija. Dobar tipograf upravlja njima na inteligentan, dosljedan, osjetljiv i emotivan način. Kada je vrsta fonta odabrana pogrešno, ono što riječ zapravo jezički znači i što slova vizualno predstavljaju, disharmonično je, neiskreno i izvan konteksta. [4] Tipografija je također umijeće odabira odgovarajućih znakova za određeni projekt, kao i njihov raspored radi postizanja najučinkovitije komunikacije. [5] Da bi korisnik mogao odabrati ispravno slovo prema svojim potrebama, prvo mora u potpunosti razumjeti optičke ili geometrijske karakteristike tipografije, tipografska pravila i povijesni razvoj tipografije. Osim toga, dobra i jednostavna klasifikacija slova bit će od velike pomoći svakom korisniku. Prema povijesnim ili optičkim kriterijima, postoji mnogo različitih klasifikacija pisama i njihovih kombinacija. U posljednjih tridesetak godina, računala i digitalne tehnologije donijele su novu kreativnu slobodu. Zahvaljujući tome, danas postoji na tisuće pisama i deseci programa za digitalno kreiranje pisama. [6]

Umijeće je oblikovanja slova i njihove organizacije i izražavanja, temelj grafičkog dizajna i jedno od važnih civilizacijskih dostignuća temeljno povezano s kulturom tiskane

riječi i jezikom. Stoga je tipografija slojeviti fenomen s dugom poviješću, koji u osnovi pokriva oblikovna i tehnička znanja i vještine povezane uz tretman slovnih formi. Taj se fenomen također treba razumjeti u proširenom kontekstu koji se ne fokusira samo na vizualnu domenu. Ono što je najvažnije, to je profesionalna disciplina, ali istodobno temeljno opisuje karakteristike čitave kulture - od tiskanih medija do tipografskih elemenata u fizičkom okruženju. [7]

2.2. Povijest tipografije

Preteča pisma je bilo komuniciranje pomoću različitih predmeta - složenog kamenja, slomljenih grančica, strelica i slično. [8] Početak pisma vjerojatno se nalazi u neposrednim prethodnicima sumerskog klinopisa iz Mezopotamije i drevnim egipatskim hijeroglifima, a rana slikovna slova, piktografija i ideografija mogu se smatrati vezom prapovijesnih špiljskih crteža i tog prapisma. O pisanju govorimo kada minijature postignu određeni stupanj stilizacije, odnosno kada se grafički znak u istom obliku koristi za isti termin. Slovo u svim praoblicima bilo je slikovito, a pojedinačna oznaka odnosila se na jednu riječ. Osim kineske abecede, sve ostale abecede su u svom razvoju prošle kroz slogovnu, konsonantsku i abecednu fazu. Pretvaranje sadržaja misli u znakove naziva se kodiranje, a pretvaranje znakova u sadržaj misli dekodiranje. Kôd je dogovoren naziv minimalne količine informacija u jezičnom komunikacijskom sustavu. [9]

2.2.1. Piktografija

Nakon primitivne faze razvoja ljudskog društva došlo je do potrebe za komunikacijskim sustavom koji je pouzdaniji od glasa i geste. Stoga su crteži postali prikladni za prepričavanje radnji i događaja. Piktogrami su zapisi napravljeni slaganjem crteža životinja, ljudi, predmeta, špilja itd. . Još ih koriste neki Indijanci i Inuiti. [8] Prikazani su povezani sadržaji u zajedničkoj misaonoj strukturi, dok ih različite slike čine svojevrsnim međusobnim odnosima. [9]

2.2.2. Ideografija

Ideografija je viša faza u razvoju piktografije, nastala pojednostavljivanjem i shematizacijom izvornih minijatura. Ideogrami je kombinacija dva ili više piktograma koji predstavljaju pojam, a njegovo značenje nije samo izvorna svrha. [10] Pojedinačni znakovi (ideogrami) definirani su i standardizirani, izražavaju misao (frazu), ali ne i gramatički i fonetski oblikovane riječi. Ideogrami su grupirani u različite sustave koji se

nadopunjuju sporazumno dogovorenim znakovima i često se kombiniraju sa slovima i piktogramima. Najpoznatiji su ideogramski sustavi rimskih i arapskih brojeva, interpunkcijskih znakova, matematičkih oznaka, rasporeda kalendara, kalendara, meteorologije i drugih. [9]

2.2.3. Pojmovno pismo

U pojmovnom pismu svaka je riječ ili dio riječi (morfem) predstavljen posebnim grafičkim simbolom. Konceptualno pismo više ne prenosi značenje obavijesti (kao u ideografiji), već reproducira riječi od kojih je obavijest sastavljena. Redoslijed znakova točno odgovara nizu riječi, pa primatelj obavijesti mora znati gramatičku strukturu jezika na kojem se obavijest dostavlja. [9]

2.2.4. Slogovno pismo

Slogovno ili silabičko pismo je pismo u kojem se svaki znak odnosi na gramatički slog. Slogovno pismo razvijeno je od konceptualnog, tako da se oznaka pojma ili riječi počela odnositi na prvi slog te riječi ili je simbol jednoznačne riječi u govornom procesu počeo označavati izgovorenu riječ i više se ne odnosi na taj pojam. [8] Na temelju slogovnog pisma razvijaju se fenička i starosemitska pisma (alfabet), kao i indijsko pismo. Ovdje spada i japansko slogovno pismo kana u njezine dvije grafičke inačice, katakana i haragana, te korejsko slogovno pismo. [9]

2.2.5. Nastanak alfabeta

Abeceda je na kraju lanca za razvoj slova. Od 26 do 36 znakova su grafemi koji su znakovi za pojedinačne fonemske glasove. [8] Većina znanstvenika vjeruje da su Feničani raširili alfabet, ali ga ne i otkrili, otkriću se mišljenja vrlo razlikuju. Prva abeceda vjerojatno je nastala na istočnoj obali Sredozemlja među Semitima, koji su uzimali samo oblike slova iz egipatskog pisma. Fenička abeceda povezana je s hebrejskom i aramejskom abecedom iz koje su se postupno razvijala sirska, arapska i indijska pisma. [9] Feničani su trgovali sa susjedima, Egipćanima i Babiloncima. Znali su njihova slova, a kako bi zabilježili trgovačke podatke, razvili su vrlo jednostavne linijske znakove od 22 slova. Grčka abeceda razvila se iz feničkog, a iz nje i mnogo maloazijskih abeceda: frigijska, lidijska, armenska te germanske rune. Putem trgovačkih veza fenička je abeceda dospjela u Španjolsku, Kartagu i Grčku. Otprilike u 10. stoljeću prije Krista stvorena je grčka abeceda. Riječ alfabet dolazi od prvih slova grčke abecede alfa i beta. [8] Talijanski alfabeti razvili su se iz zapadno-grčke abecede: etrurska, venecijanska, mezapska,

umbrijska i latinska. Ćirilica se izravno razvila iz jedinstvene grčke abecede, a slijedi je bosančica. Od 36 slova u ćirilici, 26 su iz grčke abecede, a ostala su stilizirana ili iz glagoljice. Autor ćirilice još nije utvrđen. Spominjati su Konstantin Ćiril, Metod, biskup Klement, car Simeon Veliki itd. Abecede u zapadnoj Europi, Sjevernoj i Južnoj Americi temelje se na latiničnoj grafičkoj osnovi, dok su ruski, bjeloruski, ukrajinski, bugarski, makedonski i srpski, bosanski i starorumunjski bazirani na ćirilici; perzijski, afganistanski, malajski, pakistanski, osmanski i neki drugi alfabeti temelje se na arapskoj abecedi. Alfabet je zadnja karika u dugom razvoju pisma. Alfabet razlikuje grafeme - znakove za pojedine zvukove (foneme) - samoglasnike i suglasnike. Suprotno starijim sustavima pisanja, sastoji se od ograničenog broja znakova. Svaki znak predstavlja određeni glas. Budući da ima između 26 i 36 znakova, ima veliku prednost: grafemi sa svojim kombinacijama, omogućuju neograničenu reprodukciju svih slogova ili riječi u tekstu. [9]

2.2.6. Grčki alfabet

Grci su prilagodili feničko konsonantsko pismo njihovim potrebama. Najstariji spomenici grčke abecede potječu iz 7. stoljeća prije Krista. Nakon što su Grci ostvarili princip abecede, ništa novo nije nastalo u odnosu na unutarnju strukturu abecede, pa je povijest abecede tijekom posljednjih 2500 godina zapravo samo povijest formalnih promjena slova. [9]

2.2.7. Latinica

Povijest latinice započela je uspostavom rimske države u 7. i početkom 6. stoljeća prije Krista. U početku je drevni latinski bio sličan starogrčkom pismu. U početku je ovo pismo karakterizirala nestabilnost određenih simboličkih oblika, a latinica je službeno standardiziran tek krajem trećeg stoljeća prije Krista. Kako se Rimsko carstvo širilo, latinična abeceda se počela širiti. [8] Oblik slova precizno je utvrđen, a omjeri slova odgovaraju tadašnjem estetskom shvaćanju. Serif (posljednji potez slova) postupno se povećava, a razlika u debljini između osnovnog i spojnog poteza postaje sve očitija. Svojom je upotrebom rimsko veliko slovo nadživjelo Rimsko carstvo - koristilo se za natpise i naslove knjiga do kasnog srednjeg vijeka, a danas živi u našim velikim tiskanim slovima. [9]

2.2.8. Renesansna antikva

Renesansna antikva potječe od humanističke minuskule napisane širokim perom u 15. stoljeću, koja je napravljena po uzoru na karolinšku minuskulu iz razdoblja od 8. do 12. stoljeća. 1465. godine prva se minuskula pojavila na fotografijama Sweynheima i Pannartza. [8] Prvu formalno sofisticiranu antikvu pronalaze njemački putujući tiskari Johann i Wendelin da Spira, koji su radili u Veneciji (1469.). Renesansna antikva savršeno se ogleda u radu francuskog tiskara Nicolasa Jenson (1470.), koji je također radio u Veneciji. Prvu antikvu u kurzivu izradio je Francisco Griffo da Bologna (1500.) za prva tiskana djela venecijanskog tiskara Aldusa Manucija. Bio je to humanistički kurziv i sadržavao je samo kurentna slova. Cloude Garamond je gurnuo renesansnu antikvu do savršenstva – tanji serifi postižu ukupni dojam svjetlijim, a velika slova su kraća od postojećeg uzlaznog poteza slova. Zasluga Garamonda je što je uspio odvojiti tipografsko pismo od srednjovjekovnog i arhaičnog, te od njega stvorio jedinstvenu estetsku cjelinu. [9]

2.2.9. Prijelazna antikva

Za razliku od renesanse, prijelazna antikva pokazuje veću razliku u debljini temeljnih i spojnih poteza. Serifi su nešto tanji i imaju ravnu osnovu, krovne linije kurentnih slova mogu biti kose ili ravne. Slovo „e“ ima malo veće "oko" nego u ranijim dijelovima antikve. Krajem 17. stoljeća, po naredbi francuskog kralja Luja XIV. osnovana je komisija Francuske akademije, kojom je predsjedao Nicolas Jaugeon, kako bi se stvorila "savršena" antikva na temelju matematičkih izračuna, svaki slovni znak ucrtan je prema zajedničkom konstrukcijskom principu ucrtan u kvadrat podijeljen na 64 polja, a svako polje opet na 36 kvadrata. [9] Sve se to činilo impresivnim, ali ostala je samo teorija, naime, u svom izvornom obliku ovo pismo nikada nije našlo praktičnu primjenu. Oko 1700. godine, prema ovom obrascu, Philipp Grandjean radio je tipografsko pismo isključivo za kraljevu tiskaru. Ovo se pismo naziva "kraljevska antika" i pokazalo je jasnu razliku u debljini osnovne i spojne crte, nagoviještajući tako princip pisanja u klasicističkom duhu. Najpoznatiji tiskar i slovorezbar toga razdoblja bio je John Baskerville. Njegova je antikva tipični predstavnik prijelazne antikve koju odlikuju precizan rez i optimalna razlika u debljini poteza, kao i dobra čitljivost, pa se zato i dalje rado koristi. [9]

2.2.10. Klasicistička antikva

Od sredine osamnaestog do početka devetnaestog stoljeća završava razvoj antikve. Stvara se klasicistička antikva koja je puna klasične ljepote i zrači stanovitom hladnoćom. Pojednostavljeni, statički geometrijski oblici dali su savršeno razrađeno pismo, ali s izrazom pretjerane glatkoće i matematički izračunatih proporcija - u skladu s nadolazećom industrijalizacijom. Debljine temeljnih i spojnih poteza jasno su suprotstavljene, serifi nemaju prijelaz ili su slabo označeni, krovne linije kurentnih slova vodoravne su, os krivulja slova okomita, bez nagiba. [9] Obitelj Didot igrala je važnu ulogu u razvoju klasicističke antikve. U Didotovoj se antikvi očituje utjecaj umjetnosti rezbarjenja bronce, uglavnom u jako finim serifima i u spojnim potezima koji su u suprotnosti s debljinom temeljnih. Istodobno, tiskar i slovorezbar Giambattista Bodoni igrao je odlučujuću ulogu u oblikovanju klasicističke antikve. Njegova se antikva odlikuje savršenim skladom i simetrijom, kao i pravilnošću i jasnoćom, stoga se s pravom smatra prototipom klasicističke antikve. [9]

2.2.11. Umjetnička antikva

Pojam "umjetnička antikva" uključuje ona tipografska pisma koja nisu oblikovana prema uzorima iz povijesti. Riječ je o kaligrafski slobodno dizajniranoj antikvi koja ima individualne karakteristike vlastitog autora. Otto Eckmann smatra se tvorcem umjetničke antikve, dizajnirao je istoimenu antikvu zaobljenih i mekih oblika, u kojima dominira slikarska, topla linija. Njegovo ukrasno pismo bilo je veoma korišteno u vrijeme nastanka. Posljednjih desetljeća brzi razvoj tehnologije tiska doveo je do digitalizacije slovničkih znakova. Mnoga tipografska pisma pripremljena za lijevanje olovnih slova sada su prilagođena specifičnim zahtjevima digitalne tehnologije, a nova slova stvorena su prema potrebama ove tehnologije. [9]

2.2.12. Grotesk

Grotesk je pismo optički jednake debljine temeljnih i spojnih poteza, bez završnih poteza, serifa. Nalazimo ga u geometriziranim oblicima kapitalnog grčkog pisma korištenog za spomenike i pisane dokumente prije nego što je pokleknulo pred rimskom kapitalom. Naziv groteska povezan je s talijanskom riječi grottesca, koja se izvorno odnosila na slike i ukrase pronađene u ruševinama drevnih građevina i grobnica, a koristi se od 16. stoljeća za označavanje nečega neobičnog, čudnog i smiješnog. U drugoj polovici 20. stoljeća Helvetica koju je Max A. Miedinger dobio 1957. modernizirajući Haas-Groteskovo

pismo. je stekla veliku popularnost. Ovo se pismo koristilo u svim područjima grafičkog dizajna - od opreme knjiga, preko plakata i novinskih oglasa do pakiranja. Otprilike u isto vrijeme na tržište je stiglo groteskno pismo Univers švicarskog grafičara Adriana Frutigera. Univers je zamišljen kao pismo s maksimalnim brojem permutacija u rasponu od finog do podebljanog i od jako uskog do širokog reza. [9]

2.2.13. Egyptienne

Egyptienne je stvoren u isto vrijeme i pod istim okolnostima kao i groteska. Jednostavno poput groteska u ravnomjernim potezima, ali s podebljanim serifima (uglavnom nešto tanji od temeljnih poteza). Egipatska antikva datira iz ranog 19. stoljeća i nema nikakve veze s pismom ili kulturom drevnog Egipta - njegovo ime vjerojatno se može pripisati Napoleonovom vojnom pohodu u to vrijeme. U početku je riješio samo natpisne ploče iznad trgovina, a pojavio se kao tipografsko pismo 1815. godine pod imenom Egyptian, autora Vincenta Figginsa. Kao moderno tipografsko pismo pojavilo se 1929. godine pod imenom Memphis (Rudolf Wolf), a 1931. pod imenom Beton (Heinrich Jost). [9]

2.2.14. Novinska antikva

Novinska antika je ili hibrid antikve i egyptienna ili se jednostavno smatra podvrstom egyptienna. Prikazuje umjerenu razliku u debljini temeljnih i spojnih poteza (karakteristično za antikvu) i naglašene serife (karakteristične za egyptienne) s postupnim prijelazom iz temeljnih, odnosno spojnih poteza. Clarendon, pismo koje je 1845. godine izradila engleska slovolivnica Fann Street, smatra se prototipom novinske antikve. Bilo je namijenjeno slaganju natuknica u rječnicima ili sličnim izdanjima. U moderniziranim inačicama zove se New Clarendon. Prethodnik moderne novinske antikve bilo je pismo Century koje je L. B. Benton izradio za Century Magazin 1894. godine. [9] Modernija inačica ovog pisma naziva se Century Schoolbook.

2.2.15. Rukopisno pismo

U 19. stoljeću, padom tipografskog pisma, opala je i kvaliteta uporabnog pisma. To je uglavnom zbog uvođenja šiljastih čeličnih pera, a ne ptičjih pera. Korištenjem čeličnog pera razvijen je jedinstveno, krasopisno pismo neprirodnih oblika, koji je brzo prihvaćen kao školsko pismo s dobro osmišljenim pravilima pisanja. Tipografska pisma u obliku rukopisa razvijena su na modelima suvremenih rukopisa izvedenih šiljastim, širokim ili zaobljenim perom, odnosno kistom. Rukopisna slova nisu prikladna za odvajanje ili oblikovanje teksta verzalnim slovima. [9]

2.2.16. Ukrasna pisma

Uvijek su postojala ukrasna slova. Srednjovjekovni skriptori su bogato ukrašavali inicijale pojedinih fragmenata kako bi ih odvojili od ostatka teksta, pretvarajući slova u vizualni signal koji je bio početak novog odlomka, ali i služio kao osvježenje čitatelju umornom od monotone slike teksta. [9] Tiskari su prihvatili tu praksu dodajući ukrašene inicijale svojim slogovima.

2.2.17. Trodimenzionalna pisma

Trodimenzionalna slova postojala su u davna vremena - tada su to bila utisnuta ili ispučena slova u odnosu na paralelne ravnine. To vrijedi za upotrebu slova u skulpturi i arhitekturi. U današnje vrijeme riječ je o iluziji o prostornosti stvorenoj naizgled plastičnim slovima koja zapravo ne postoji. S gledišta deskriptivne geometrije, prividni trodimenzionalni prikaz pisma također je problematičan - perspektivni pogled prikazuje središnju projekciju gdje se u stvarnosti paralelne linije teku zajedničkom nedogledu,, što nije i ne može biti slučaj i s "perspektivnim" tipografskim slovima. [9]

3. KLASIFIKACIJA PISAMA

Budući da je tipografija vrlo široka znanost, nailazimo na mnogo različitih pismovnih oblika, rezova i karaktera slovnih znakova. Uzimajući u obzir vrijeme stvaranja tipografije i njeno oblikovanje, dijelimo je u nekoliko različitih kategorija. Kategorije podjela tipografije različite su ovisno o izvoru. U ovome radu obraditi će se podjela tipografije prema web stranici Linotype:

1. Pisma bez serifa
2. Pisma sa serifima
3. Skriptna pisma
4. Pisma simbolima
5. Tekstualna pisma
6. Arapska pisma
7. Rukopisna pisma
8. Kaligrafska pisma
9. Gotička pisma

3.1. Pisma bez serifa

Fontovi bez serifa nazivaju se bezserifni fontovi i jedni su od najpopularnijih fontova. Klasični bezserifni fontovi kao što su Helvetica i Univers trenutno se koriste jako često, posebno u oglašavanju. [11] Fontovi bez serifa nesumnjivo su moderniji od fontova sa serifima a koriste se u plakatima i novinama / časopisima za privlačenje pogleda. Nisu dizajnirani za kontinuirano čitanje, ali u usporedbi sa serifnim fontovima jasniji su i čitljiviji na određenoj udaljenosti. Gotovo svi prometni znakovi koriste serifne fontove kako bi sadržaj bio jasniji. [12]

3.2. Pisma sa serifima

Serifni fontovi imaju malu liniju ili crtu koja se nalazi na temeljnoj liniji slovnog znaka. Klasični serifni fontovi danas se najčešće nalaze u tijelu novinskog teksta. Također su stalni dio knjiga i časopisa koji zahtijevaju izuzetno čitljive tekstove. [11] Smatra se da su tiskani serifni fontovi čitljiviji od bezserifnih fontova koji su čitljiviji na monitorima. [13]

3.3. Skriptna pisma

Skriptna pisma su pisma sa personaliziranim dodatkom, poput kaligrafije i rukopisnih fontova. Savršeni su za pozivnice, čestitke, naslove ili vrlo kratke, izražajne tekstove. Povijesno gledano, većina natpisa na logotipima, displejima i pročeljima trgovina nije koristila fontove, već je to bila po mjeri napisana slova koja su stvorili graveri. [11]

4. KOMUNICIRANJE TIPOGRAFIJOM

Većina ljudi ne obraća svjesno pažnju na izgled teksta koji se čita, ali na podsvjesnoj ih razini ta tipografija povezuje s nekim drugim iskustvom. Prilikom čitanja teksta, izgled samog slova čitatelja će neizravno povezati s događajem, osjećajem, predmetom itd., Iako ne obraća pažnju na tipografiju. Neki će se tekstovi pamtili, a druge čitatelj neće ni primijetiti, zahvaljujući tipografiji. Različiti vizualni oblici slova različito će privući čitatelja, na primjer, na reklamnom panou, velika slova bit će uočljiva i sadržavat će najvažnije informacije, dok će mala slova biti manje uočljiva i sadržavat će informacije

koje nisu najvažnije za privlačenje potencijalnog kupca. Informacije se često pružaju ne samo u tekstu, već i na način na koji su napisane. Stoga osoba koja se bavi tipografijom, osim tehničkih karakteristika tipografije, mora znati ciljanu publiku i kako je privući ili potaknuti njihove osjećaje. Ispravna kombinacija oblikovanog teksta i odgovarajućih grafičkih elemenata najbolji je način privlačenja ciljane publike. [14]

4.1. Komunikacija bezserifnih fontova

Fontovi bez serifa su čisti i moderni. Koriste ih marke koje žele pokazati izravan i neposredan pristup. Kada je riječ o tipografiji u dizajnu logotipa, rješenja bez serifa ukazuju na osjećaj iskrenosti i osjetljivosti. Nema ukrasnih elemenata koji bi ometali ili zamaglili poruku. Jednostavna, ali učinkovita priroda fontova bez serifa čini ih idealnim za marke koje žele staviti transparentnost na prvo mjesto prilikom dizajniranja logotipa svoje tvrtke. Ove će se tipografije često pronaći na robnim markama odjeće, tehnološkim tvrtkama i tvrtkama koje se usredotočuju na ideale koji razmišljaju o budućnosti i svrsi brenda. Nekoliko najpoznatijih fontova bez serifa su : Arial, Helvetica, Century Gothic. [15]

4.2. Komunikacija serifnih fontova

Serifni fontovi promiču stari stil i tradiciju, što ih čini idealnim za stvaranje tvrtke koja odiše osjećajem stabilnosti. Zbog svoje klasične prirode, serifni fontovi nose osjećaj povjerenja i prestiža, što ih čini idealnim za identitete marki koje su usredotočene na autoritet i veličinu. Serifni fontovi najbolje rade u "formalnim" situacijama. Savršeni su za tvrtke koje žele izgraditi svijest o robnoj marki, a istodobno demonstriraju svoju pouzdanu prirodu. Tipovi serifa često su idealni za financijske tvrtke, akademike, najveće novinske formate i članke. Neki od poznatijih serifnih fontova su : Times New Roman, Georgia, Garamond. [15]

4.3. Komunikacija skriptnih fontova

Skriptni fontovi općenito su puno bolji od serifnih fontova. Zbog prirode svog rukopisa namjeravaju pobuditi ideje o ženstvenosti, eleganciji i kreativnosti. Savršena su opcija za tvrtke koje žele postići osjećaj personaliziranosti i poboljšati šanse da zaradi dobar odnos s kupcima. Međutim, važno je osigurati da skripta koja se odabere bude čitljiva. Kada je psihologija tipografije u pitanju, skriptni fontovi najvjerojatnije potiču emocionalne i kreativne ideje. Savršeni su za one koji žele prenijeti osjećaj, priču ili iskustvo, a mogu biti posebno korisni za "vizualne" marke koje žele pokazati svoju kreativnu stranu. Ključ je pažljiva uporaba skriptnih fontova. Iako izgledaju spretno i otmjeno, u određenom kontekstu teško ih je pročitati. [15]

5. PRAKTIČNI DIO

4.1. Fontographer

Fontographer je uređivač fontova za Windows i OS X; koristi se za stvaranje digitalnih fontova. Izvorno ga je razvio Altsys, a sada je u vlasništvu FontLab Ltd. RoboFog je inačica Fontografa 3.5 s ugrađenim Python interpretatorom koji su razvili Just van Rossum, Petr van Blokland i Erik van Blokland. Fontographer je klasični uređivač fontova namijenjen izdavačima i dizajnerima kojima su potrebni moćni tipografski alati u pakiranju jednostavnom za upotrebu. Jednostavno se proširuje postojeće fontove, simbole, strane znakove i logotipe u fontovima Type 1, OpenType i TrueType ili iz početka radi čitavi font. Fontovi stvoreni pomoću Fontographer-a mogu se koristiti u bilo kojem programu s izbornikom fontova na Windows i Macintosh platformama. [16]

U prosincu 1984. James R. Von Ehr II osnovao je korporaciju Altsys za razvoj grafičkih aplikacija za osobna računala. Prvi nalet Altsysa na komercijalni softver za uređivanje fontova bio je bitmap uređivač fontova nazvan Fontastic, objavljen sredinom 1980-ih za Apple Macintosh. Program koji je razvio osnivač Altsysa Von Ehr uspio je urediti izvorni bitmap format fonta na Macu. Uveo je mnoge elemente sučelja koji bi se prenijeli u Fontographer. Fontastic Plus je kasnije predstavljen s novim alatima za uređivanje i kerning parovima. Fontographer, koji je razvio von Ehr za Mac i objavljen u siječnju 1986. - prije Adobe Illustrator - bio je prvi komercijalno dostupan Bézierov softver za uređivanje krivulja za osobno računalo. Kvalitetni fontovi u formatu PostScript mogli bi se razviti za djelić troškova svih ostalih postojećih metoda (URW-ov Ikarus zahtijevao je sustave koji koštaju više od 100 000 USD), što bi dovelo do onoga što se naziva

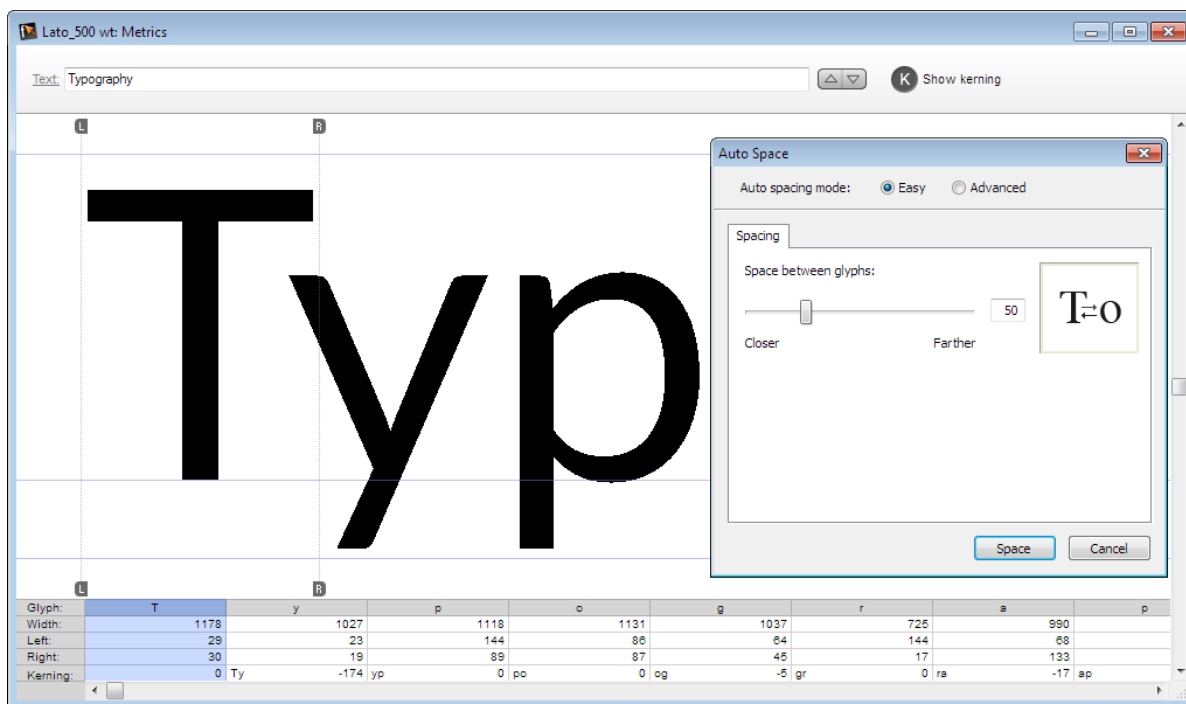
"demokratizacijom dizajna tipova": prvi su put u povijesti brojni samouki dizajneri bez značajnih kapitalnih ulaganja izradili fontove za profesionalnu upotrebu. Fontographer 2.0 objavljen je osam mjeseci kasnije u jesen 1986. godine. S PostScript pozadinom uspostavljenom s Fontographerom, Altsys je 1988. godine razvio FreeHand kao ilustracijski program zasnovan na Macintosh Postscript-u, koristeći Bézier-ove krivulje za crtanje i uređivanje. 1989. godine objavljen je Fontographer 3.0, koji sadrži alat za automatsko vektoriziranje i automatsko generiranje za Postscript pisaače. U siječnju 1995. Altsys je kupio Macromediu, a i Fontographer i FreeHand uključeni su u liniju proizvoda Macromedia. Nova verzija Fontograffa uključena je u Macromedia Graphics Suite, što je pomoglo njegovom širem usvajanju. Iako je razvoj uređivača fontova zamrznut od 1991., kada je izdana verzija 4.1, do 2006., mnogi dizajneri fontova i grafike nastavili su ga koristiti. Jedini ozbiljni konkurent u to vrijeme, FontLab (kasnije FontLab Studio), općenito se smatrao težim za upotrebu, iako je do 2005. godine većinom zamijenio Fontographer za većinu profesionalnih razvoja fontova. U svibnju 2005. FontLab Ltd. objavio je da je licencirao prava distribucije od tvrtke Macromedia i nastavio razvoj. Trenutno prodaju Fontographer zajedno s ostalim proizvodima. U prosincu 2005. FontLab je isporučio novu verziju Fontographer-a za Mac OS, koja radi izvorno na OS X i sadrži brojne ispravke programskih pogrešaka. Otada su iskoristili svoju mogućnost kupnje svih prava na Fontographer, pa je sada u potpunosti u vlasništvu FontLab Ltd. U lipnju 2010. FontLab je objavio verziju Fontographer 5.0. . Ovo predstavlja prve glavne značajke koje su proizvodu dodane od 1996. . FontLab ga je pozicionirao kao lakšu alternativu FontLab Studiu, iako bez toliko vrhunskih značajki potrebnih profesionalnim dizajnerima. U ljeto 2011. Fontlab je objavio Fontographer 5.1. Najnovija verzija Fontographer (5.2) i dalje je 32-bitna aplikacija, a od Mac verzije se ne očekuje da će se izvoditi na nadolazećem macOS 10.15. [17]

<https://en.wikipedia.org/wiki/Fontographer>

Slika 1 : Logotip Fontographer 5

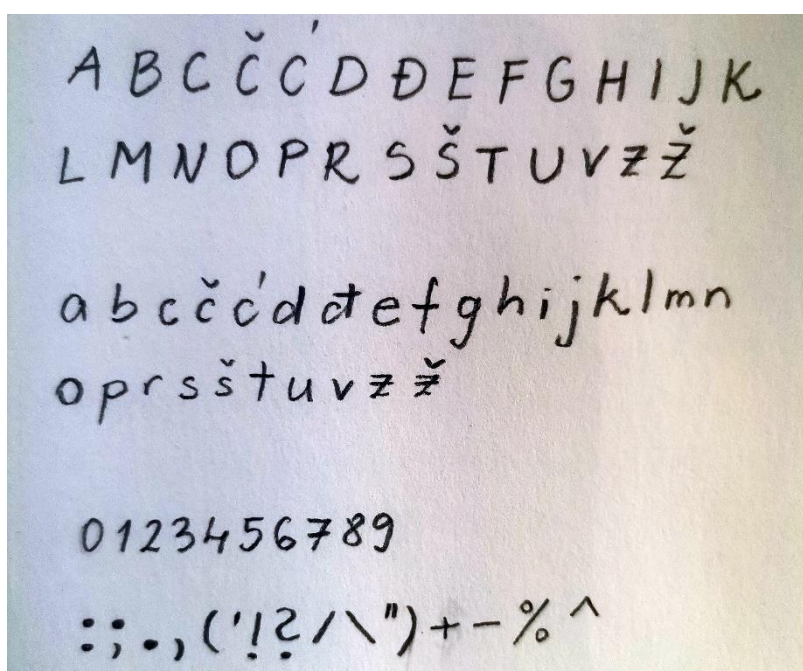

<https://www.fontlab.com/font-editor/fontographer/>

Slika 4 : Prozor za uređivanje kernina, širine i početka slovnog znaka

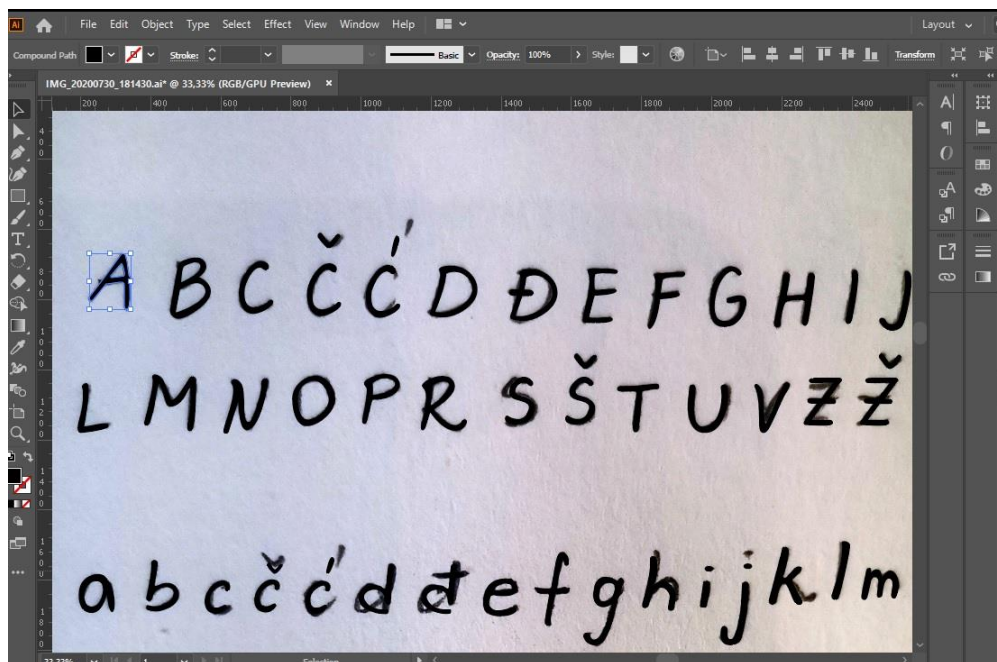
4.2. Izrada vlastitog rukopisnog fonta

Praktični dio ovoga rada bila je izrada vlastitog rukopisnog fonta. Proces izrade započeo je na način da se na papir, rukom, ispisala abeceda, brojevi i interpunkcijski znakovi, te se na kraju to i skeniralo.

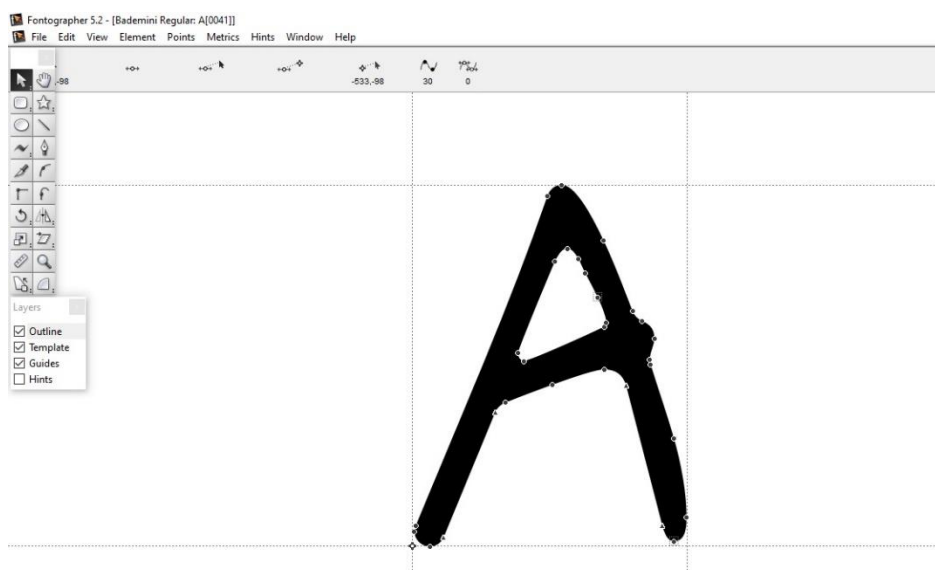
Slika 5 : Ispisana abeceda na papiru

Potom se skenirana slika rukopisa prenijela u Adobe Illustrator, te se tamo ručno vektoriziralo svako slovo. Za to se koristio Pen tool. Radilo se na način da je skenirana slika rukopisa bila predložak po kojoj se, po svakom slovu, brojci ili znaku sa pen toolom iscrtavalo i tako dobivalo slovo, brojka ili znak u vektoriziranom obliku.

Slika 6 : Vektoriziranje fonta u Adobe Illustratoru

Nakon što se svako slovo, brojka i znak vektorizirao, pojedinačno se prenosi u Fontographer na način da se kopira i zalijepi u odgovarajuće polje u Fontographeru, te se tamo može još dodatno podesiti s obzirom na zadane parametre, ovisno radi li se o kurentu ili verzalu.

Slika 7 : Prikaz slovnog znaka u polju za izradu istog u Fontographeru

Kada su sve svi slovni znakovi unijeli u Fontographer, font je potrebno spremi i generirati kako bi dobili OpenType font file koji možemo instalirati i tako ga koristiti na svome računalu.

*Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit.
Nullam venenatis hendrerit mauris porttitor tristique.
Maecenas efficitur porta diam. Maximus, est ac rutrum
finibus, quam odio tristique nulla, nec ornare nisi urna ut
est. Duis at nisi finibus eros volutpat maximus.
Donec finibus nulla.*

Slika 8 : Ispisan tekst vlastitim rukopisnim fontom

6. REZULTATI ANKETE

U zadnjem dijelu završnog rada provodila se anketa u kojoj se ispitanike ispitalo kakav dojam na njih ostavljaju ponuđeni fontovi. Fontovi koji su se koristili prilikom ispitivanja su : Opcija 1 – Skriptni font, vlastiti rukopisni font , Opcija 2 – Bezserifni font, Arial, i Opcija 3 – Serifni font, Times New Roman.

Doživljaj fontova s obzirom na njihovu klasifikaciju

Poštovani/a,

Pred Vama je upitnik o doživljaju fontova s obzirom na njihovu klasifikaciju. Istraživanje se provodi u svrhu pisanja završnog rada na Grafičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Ovaj upitnik je anonim i dobrovoljan i u bilo kojem trenutku možete odustati. Ispunjavanjem upitnika dajete suglasnost za korištenje vaših odgovora za potrebe istraživanja i statističke obrade podataka koji će se analizirati na grupnoj razini.

Unaprijed hvala na izdvojenom vremenu!

Od tri ponuđena fonta, koji Vam najviše predstavlja tradiciju i stari stil?

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Nullam venenatis hendrerit mauris porttitor tristique. Maecenas efficitur porta diam. Maximus, est ac rutrum finibus, quam odio tristique nulla, nec ornare nisi urna ut est. Duis at nisi finibus eros volutpat maximus. Donec finibus nulla.

Opcija 1

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Nullam venenatis hendrerit mauris porttitor tristique. Maecenas efficitur porta diam. Maximus, est ac rutrum finibus, quam odio tristique nulla, nec ornare nisi urna ut est. Duis at nisi finibus eros volutpat maximus. Donec finibus nulla

Odabir 2

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Nullam venenatis hendrerit mauris porttitor tristique. Maecenas efficitur porta diam. Maximus, est ac rutrum finibus, quam odio tristique nulla, nec ornare nisi urna ut est. Duis at nisi finibus eros volutpat maximus. Donec finibus nulla

Odabir 3

Slika 9 Anketna pitanja

Od tri ponuđena fonta, koji Vam najviše djeluje zabavno i opuštено?

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Nullam venenatis hendrerit mauris porttitor tristique. Maecenas efficitur porta diam. Maximus, est ac rutrum finibus, quam odio tristique nulla, nec ornare nisi urna ut est. Duis at nisi finibus eros volutpat maximus. Donec finibus nulla.

Opcija 1

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Nullam venenatis hendrerit mauris porttitor tristique. Maecenas efficitur porta diam. Maximus, est ac rutrum finibus, quam odio tristique nulla, nec ornare nisi urna ut est. Duis at nisi finibus eros volutpat maximus. Donec finibus nulla.

Odabir 2

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Nullam venenatis hendrerit mauris porttitor tristique. Maecenas efficitur porta diam. Maximus, est ac rutrum finibus, quam odio tristique nulla, nec ornare nisi urna ut est. Duis at nisi finibus eros volutpat maximus. Donec finibus nulla.

Odabir 3

Slika 10 Anketna pitanja

Od tri ponuđena fonta, koji Vam najviše izgleda moderno i čisto?

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Nullam venenatis hendrerit mauris porttitor tristique. Maecenas efficitur porta diam. Maximus, est ac rutrum finibus, quam odio tristique nulla, nec ornare nisi urna ut est. Duis at nisi finibus eros volutpat maximus. Donec finibus nulla.

Opcija 1

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Nullam venenatis hendrerit mauris porttitor tristique. Maecenas efficitur porta diam. Maximus, est ac rutrum finibus, quam odio tristique nulla, nec ornare nisi urna ut est. Duis at nisi finibus eros volutpat maximus. Donec finibus nulla.

Odabir 2

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Nullam venenatis hendrerit mauris porttitor tristique. Maecenas efficitur porta diam. Maximus, est ac rutrum finibus, quam odio tristique nulla, nec ornare nisi urna ut est. Duis at nisi finibus eros volutpat maximus. Donec finibus nulla.

Odabir 3

Slika 11 Anketna pitanja

Od tri ponuđena fonta, koji Vam je najjednostavniji za čitanje?

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Nullam venenatis hendrerit mauris porttitor tristique. Maecenas efficitur porta diam. Maximus, est ac rutrum finibus, quam odio tristique nulla, nec ornare nisi urna ut est. Duis at nisi finibus eros volutpat maximus. Donec finibus nulla.

Opcija 1

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Nullam venenatis hendrerit mauris porttitor tristique. Maecenas efficitur porta diam. Maximus, est ac rutrum finibus, quam odio tristique nulla, nec ornare nisi urna ut est. Duis at nisi finibus eros volutpat maximus. Donec finibus nulla.

Odabir 2

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Nullam venenatis hendrerit mauris porttitor tristique. Maecenas efficitur porta diam. Maximus, est ac rutrum finibus, quam odio tristique nulla, nec ornare nisi urna ut est. Duis at nisi finibus eros volutpat maximus. Donec finibus nulla.

Odabir 3

Slika 12 Anketna pitanja

Od tri ponuđena fonta, koji Vam je najformalniji?

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Nullam venenatis hendrerit mauris porttitor tristique. Maecenas efficitur porta diam. Maximus, est ac rutrum finibus, quam odio tristique nulla, nec ornare nisi urna ut est. Duis at nisi finibus eros volutpat maximus. Donec finibus nulla.

Opcija 1

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Nullam venenatis hendrerit mauris porttitor tristique. Maecenas efficitur porta diam. Maximus, est ac rutrum finibus, quam odio tristique nulla, nec ornare nisi urna ut est. Duis at nisi finibus eros volutpat maximus. Donec finibus nulla.

Odabir 2

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Nullam venenatis hendrerit mauris porttitor tristique. Maecenas efficitur porta diam. Maximus, est ac rutrum finibus, quam odio tristique nulla, nec ornare nisi urna ut est. Duis at nisi finibus eros volutpat maximus. Donec finibus nulla.

Odabir 3

Slika 13 Anketna pitanja

Od tri ponuđena fonta, koji Vam je najformalniji?

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Nullam venenatis hendrerit mauris porttitor tristique. Maecenas efficitur porta diam. Maximus, est ac rutrum finibus, quam odio tristique nulla, nec ornare nisi urna ut est. Duis at nisi finibus eros volutpat maximus. Donec finibus nulla.

Opcija 1

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Nullam venenatis hendrerit mauris porttitor tristique. Maecenas efficitur porta diam. Maximus, est ac rutrum finibus, quam odio tristique nulla, nec ornare nisi urna ut est. Duis at nisi finibus eros volutpat maximus. Donec finibus nulla.

Odabir 2

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Nullam venenatis hendrerit mauris porttitor tristique. Maecenas efficitur porta diam. Maximus, est ac rutrum finibus, quam odio tristique nulla, nec ornare nisi urna ut est. Duis at nisi finibus eros volutpat maximus. Donec finibus nulla.

Odabir 3

Slika 14 Anketna pitanja

Od tri ponuđena fonta, koji Vam je najpersonaliziraniji?

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Nullam venenatis hendrerit mauris porttitor tristique. Maecenas efficitur porta diam. Maximus, est ac rutrum finibus, quam odio tristique nulla, nec ornare nisi urna ut est. Duis at nisi finibus eros volutpat maximus. Donec finibus nulla.

Opcija 1

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Nullam venenatis hendrerit mauris porttitor tristique. Maecenas efficitur porta diam. Maximus, est ac rutrum finibus, quam odio tristique nulla, nec ornare nisi urna ut est. Duis at nisi finibus eros volutpat maximus. Donec finibus nulla.

Odabir 2

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Nullam venenatis hendrerit mauris porttitor tristique. Maecenas efficitur porta diam. Maximus, est ac rutrum finibus, quam odio tristique nulla, nec ornare nisi urna ut est. Duis at nisi finibus eros volutpat maximus. Donec finibus nulla.

Odabir 3

Slika 15 Anketna pitanja

Od tri ponuđena fonta, koji Vam najviše odaje dojam ozbiljnosti?

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Nullam venenatis hendrerit mauris porttitor tristique. Maecenas efficitur porta diam. Maximus, est ac rutrum finibus, quam odio tristique nulla, nec ornare nisi urna ut est. Duis at nisi finibus eros volutpat maximus. Donec finibus nulla.

Opcija 1

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Nullam venenatis hendrerit mauris porttitor tristique. Maecenas efficitur porta diam. Maximus, est ac rutrum finibus, quam odio tristique nulla, nec ornare nisi urna ut est. Duis at nisi finibus eros volutpat maximus. Donec finibus nulla

Odabir 2

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Nullam venenatis hendrerit mauris porttitor tristique. Maecenas efficitur porta diam. Maximus, est ac rutrum finibus, quam odio tristique nulla, nec ornare nisi urna ut est. Duis at nisi finibus eros volutpat maximus. Donec finibus nulla

Odabir 3

Slika 16 Anketna pitanja

Od tri ponuđena fonta, koji Vam najviše odaje dojam pouzdanosti?

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Nullam venenatis hendrerit mauris porttitor tristique. Maecenas efficitur porta diam. Maximus, est ac rutrum finibus, quam odio tristique nulla, nec ornare nisi urna ut est. Duis at nisi finibus eros volutpat maximus. Donec finibus nulla.

Opcija 1

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Nullam venenatis hendrerit mauris porttitor tristique. Maecenas efficitur porta diam. Maximus, est ac rutrum finibus, quam odio tristique nulla, nec ornare nisi urna ut est. Duis at nisi finibus eros volutpat maximus. Donec finibus nulla

Odabir 2

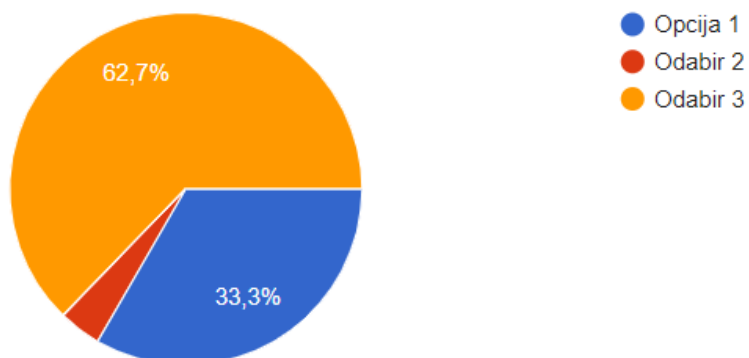
Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Nullam venenatis hendrerit mauris porttitor tristique. Maecenas efficitur porta diam. Maximus, est ac rutrum finibus, quam odio tristique nulla, nec ornare nisi urna ut est. Duis at nisi finibus eros volutpat maximus. Donec finibus nulla

Odabir 3

Slika 17 Anketna pitanja

Od tri ponuđena fonta, koji Vam najviše predstavlja tradiciju i stari stil?

51 odgovor

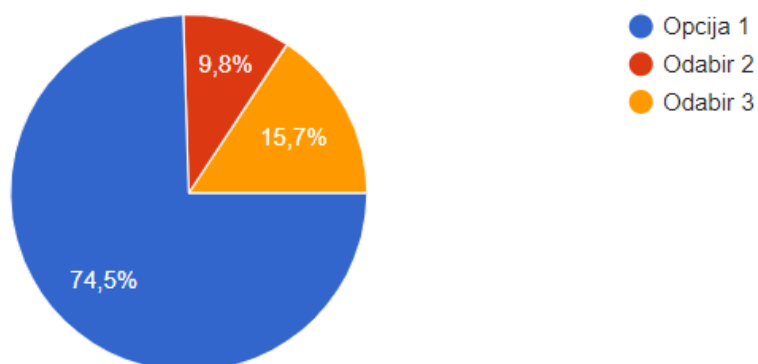

Grafikon 1

Kod prvog pitanja najviše ispitanika odgovorilo je da ih serifni font podsjeća na tradiciju i stari stil.

Od tri ponuđena fonta, koji Vam najviše djeluje zabavno i opuštено?

51 odgovor

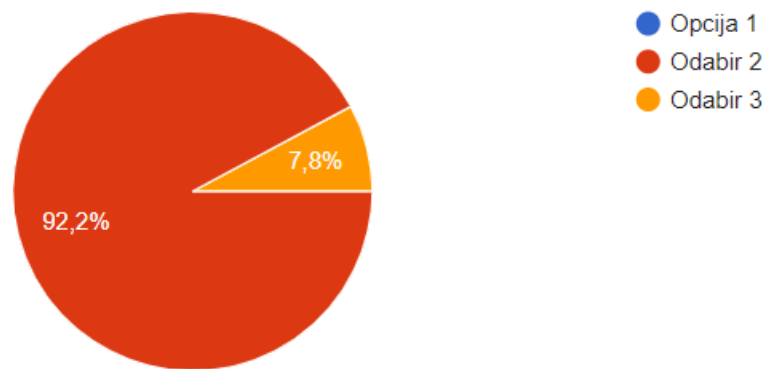

Grafikon 2

Kod drugog pitanja najviše ispitanika odgovorilo je da im rukopisni font djeluje zabavno i opuštено.

Od tri ponuđena fonta, koji Vam najviše izgleda moderno i čisto?

51 odgovor

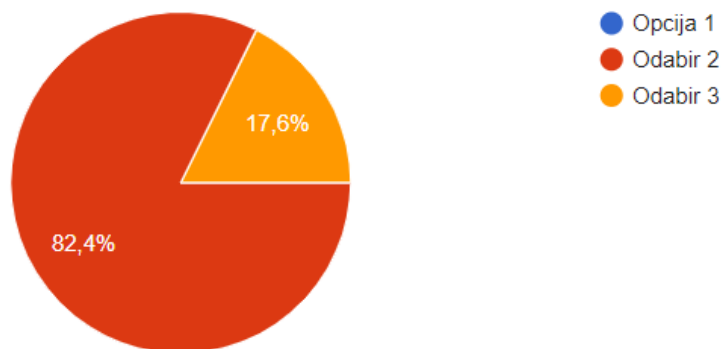

Grafikon 3

Kod trećeg pitanja najviše ispitanika odgovorilo je da im bezserifni font djeluje moderno i čisto.

Od tri ponuđena fonta, koji Vam je najjednostavniji za čitanje?

51 odgovor

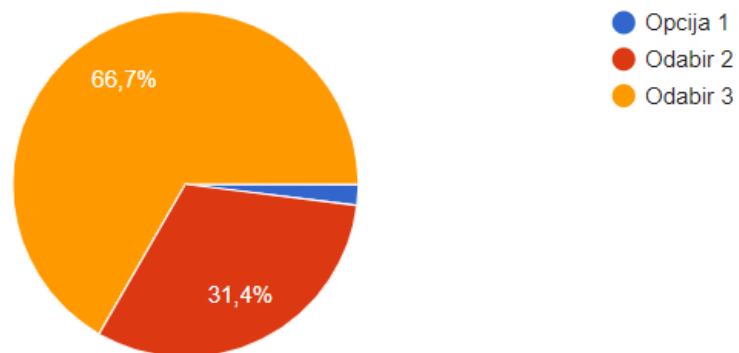

Grafikon 4

Kod četvrtog pitanja najviše ispitanika odgovorilo je da im je bezserifni font najjednostavniji za čitanje.

Od tri ponuđena fonta, koji Vam je najformalniji?

51 odgovor

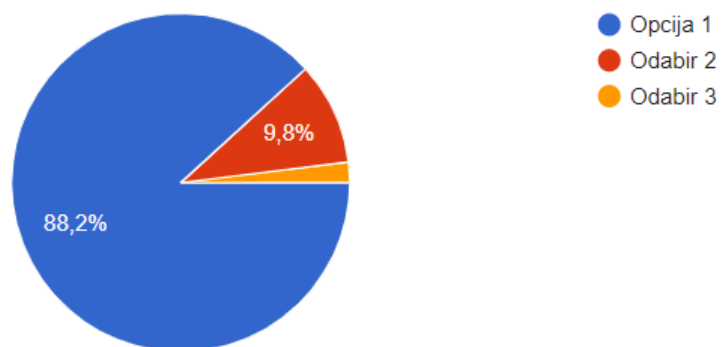

Grafikon 5

Kod petog pitanja najviše ispitanika odgovorilo je da im serifni font djeluje najformalnije.

Od tri ponuđena fonta, koji Vam je najpersonaliziraniji?

51 odgovor

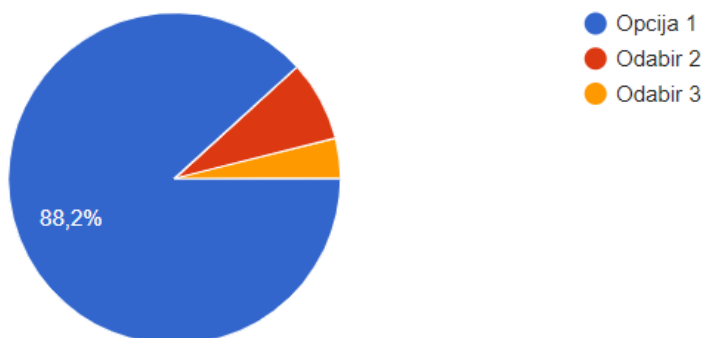

Grafikon 6

Kod šestog pitanja najviše ispitanika odgovorilo je da im rukopisni font djeluje najpersonaliziranije.

Od tri ponuđena fonta, koji Vam najviše predstavlja kreativnost?

51 odgovor

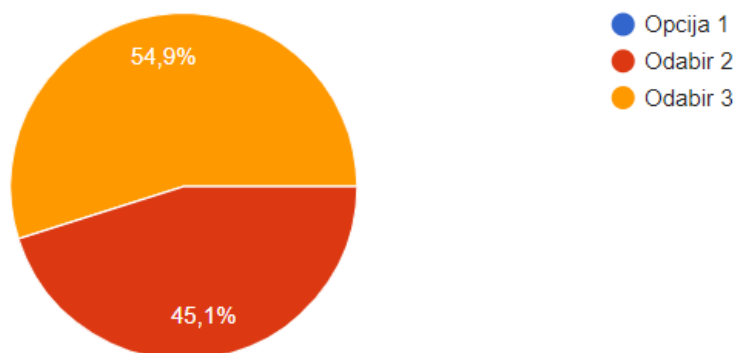

Grafikon 7

Kod sedmog pitanja najviše ispitanika odgovorilo je da im rukopisni font najviše predstavlja kreativnost.

Od tri ponuđena fonta, koji Vam najviše odaje dojam ozbiljnosti?

51 odgovor

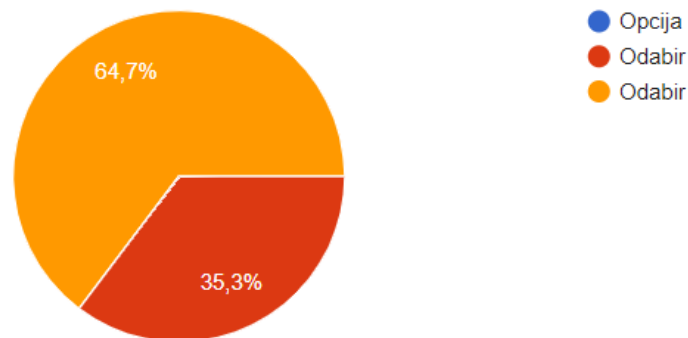
Grafikon 8

Kod osmog pitanja najviše ispitanika odgovorilo je da im serifni font odaje dojam ozbiljnosti.

Od tri ponuđena fonta, koji Vam najviše odaje dojam pouzdanosti?

51 odgovor

Grafikon 9

Kod devetog pitanja najviše ispitanika odgovorilo je da im serifni font odaje dojam pouzdanosti.

7. ZAKLJUČAK

U ovom radu prikazano je kako je tipografija vrlo važna kao komunikacijski alat, osim što prenosi informacije, ovisno o svom oblikovanju budi određene emocije kod pojedinca. Tipografija je dio svakodnevnog života i neprestano smo okruženi njome, bilo to na proizvodima koje koristimo, nekim drugim medijima, u kućanstvu ili na javnom mjestu. Tipografija može utjecati na svaki segment ljudskog života, pobuditi i najskrivenije emocije, ako je koristimo na pravi način. Iz tog razloga vrlo je bitno znati koji oblik koristiti u koje svrhe. Odabir pravog fonta i njegovo oblikovanje mogu biti od velike važnosti za vizualni identitet određene tvrtke. Bez obzira na to dizajnira li se logotip s "ozbiljnijim" fontom kojim želimo istaknuti profesionalnost tvrtke ili želimo dizajnirati logotip s nešto slobodnijim oblicima kako bi istaknuli karakter tvrtke, fontovi su ključni segment prepoznatljivosti nekog brenda. Ovim završnim radom proučilo se i ispitalo koje su to emocije i asocijacije koje određeni fontovi bude kod ispitanika, te gdje bi se na temelju toga ti isti fontovi trebali koristiti.

8. LITERATURA

1. Franjo Mesaroš ,Tipografsko oblikovanje, četvrto izdanje, Viša grafička škola u Zagrebu, Zagreb, 1981. , 11
2. <http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=61406> 15.08.2020.
3. Mario Tomiša, Marin Milković, Grafički dizajn i komunikacija, Veleučilište u Varaždinu, Varaždin, 2013
4. Robert Bringhurst, The elements of typographic style, Hartely & Marks,Publishers, Canada, 2004. , 23
5. Franjo Mesaroš, (1985). Tipografski priručnik, Grafički obrazovni centar, Zagreb
6. Mario Tomiša, Damir Vusić, Marin Milković, Tehnički vjesnik 20., 5., (2013), The impact of the historical development of typography on modern classification of typefaces, 905
7. Damir Bralić, Nikola Đurek, Maroje Mrduljaš, Tjeljko Serdarević, (2009). Ćasopis za suvremena likovna zbivanja, Kultura tipografije u hrvatskoj, 95
8. <http://likovna-kultura.ufzg.unizg.hr/pismo.htm> 3.09.2020.
9. Sinković N, Tipografija, Povijest pisma
<https://www.nikolasinkovic.com/tipografija/> 30.08.2020.
10. <https://prezi.com/e1cbv3g3rgvm/povijest-tipografije/?frame=e96c1f4540d89e8fbffe69007b285a5bb9f0e2dc> 3.09.2020.
11. <https://www.linotype.com/catalog/categories.html> 3.09.2020. 3.09.2020.
12. <https://www.scribd.com/presentation/334477485/Uvod-u-Tipografiju> 3.09.2020.
13. https://www.link-elearning.com/lekcija-Klasifikacija-fontova-i-principi-tipografije_8878 3.09.2020.
14. D. Zobenica, Tipografija na ambalaži kozmetičkih proizvoda, Završni rad, Grafički fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2016.
15. Peate S, Font psychology and typography inspiration in logo design
<https://fabrikbrands.com/font-psychology-and-typography-inspiration-in-logo-design/> 3.09.2020.
16. <https://www.fontlab.com/font-editor/fontographer/> 30.08.2020.
17. <https://en.wikipedia.org/wiki/Fontographer> 30.08.2020.